

Образац 2.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ПРИМЉЕНО: 27-02-2025			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
	426/1		

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ПРИЈАВА
теме докторске дисертације

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име (име једног родитеља) и презиме кандидата:

Кристина (Нада) Стаменковић

Датум и место рођења (општина, град, држава):

4. 8. 1995. Савски венац, Београд, Република Србија

Кућна адреса кандидата:

Кућни телефон кандидата:

/

E-mail адреса кандидата:

kristinastmnkvc43@gmail.com

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио основне студије:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Стечени академски назив кандидата по завршеним основним студијама:

Дипломирани професор језика и књижевности

Година дипломирања:

2019.

МАСТЕР (или МАГИСТАРСКЕ) СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио магистарске или мастер студије:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Тема магистарског или мастер рада:

Статус партиципa у српским граматикама из прве половине 19. века

Стечени академски назив по завршеним магистарским или мастер студијама:

Мастер професор језика и књижевности

Година одбране магистарског или мастер рада:

2020.

ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Пун наслов предложене теме докторске дисертације:

Књижевна терминологија код Срба у XVIII и првој половини XIX века

Научне области којима претежно припада тема докторске дисертације:

(обавезно се наводи једна од научних области за које је Факултет матичан – филолошке науке; библиотекаство; културолошке науке и комунологија)

Филолошке науке

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације:

(листа ужих научних области налази се у чл. 12 Статута Факултета)

Српски језик, српска књижевност, србистика, наука о књижевности

Области истраживања којима припада тема докторске дисертације:

(нпр. српски/енглески/руски језик, српска/енглеска/руска књижевност, фонологија, синтакса, анализа дискурса, обрада природних језика, версификација, наратологија, компаратистика итд.)

Историја српскога књижевног језика, историја српске књижевности,
терминологија, лексикологија, дериватологија, семантика

Језик на ком ће дисертација бити писана и брањена:

(уколико се теза не пише на српском језику, кандидат предаје образац пријаве, образложење и библиографију и на српском језику и у преводу на језик тезе)

Српски језик

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Име и презиме ментора:

Александар Милановић

Звање:

Редовни професор

Факултет или институција:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Ужа област научноистраживачког рада:

Српски језик

Радови ментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације који га квалификују за менторство (најмање 5 радова):

1.	Милановић 2002: Александар Милановић, „Терминолошки проблеми у области историје српског књижевног језика”, <i>Научни састанак слависта у Вукове дане</i> , 32/3, 295–304.
2.	Милановић 2010: Александар Милановић, <i>Кратка историја српског књижевног језика</i> , Београд: Завод за уџбенике.
3.	Милановић 2013: Александар Милановић, <i>Језик весма полезан</i> , Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
4.	Милановић 2016: Александар Милановић, <i>Језик Јована Суботића</i> , Београд: Чигоја штампа – Филолошки факултет.
5.	Милановић 2019: Александар Милановић, <i>Вуков век</i> , Београд: Чигоја штампа.

Предложени ментор потписом потврђује да прихвата менторство на предложеној теми, а да је **број докторских дисертација** које су у процесу израде или одобрења на којима је тренутно ментор _____.

Датум прихватања менторства:

27.2.2025.

Потпис предложеног ментора

A. Ranđelović

ПРЕДЛОГ КОМЕНТОРА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Име и презиме ментора:

Ана Мацановић

Звање:

научни сарадник

Факултет или институција:

Институт за српски језик САНУ

Ужа област научноистраживачког рада:

Српски језик

Радови коментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације који га квалификују за коменторство (најмање 5 радова):

1.	Ранђеловић 2014: Ана Ранђеловић, „Маргинализација у језикословној терминологији код Срба у 19. веку”, Зборник са научне конференције <i>Језик, књижевност, маргинализација</i> , Ниш: Филозофски факултет, 471–486.
2.	Ранђеловић 2016: Ана Ранђеловић, „Називање, дефинисање и класификација непроменљивих врста речи у србистичким граматикама из 19. века“, <i>Српски језик XXI: студије српске и словенске</i> , 469–493.
3.	Мацановић 2017: Ана Мацановић, „Лингвистичка терминологија Саве Мркаља“, <i>Српски језик XXII: студије српске и словенске</i> , 501–517.
4.	Мацановић 2018: Ана Мацановић, <i>Српска језикословна терминологија у 19. веку</i> . Едиција Монографије 26, Београд: Институт за српски језик САНУ.
5.	Мацановић 202: Ана Мацановић, „Лексикографска обрада вишечланих лексичких јединица у Речнику славеносрпског језика”, у: Ристић С., И. Лазић Коњик, Н. Ивановић (ур.) <i>Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема</i> , Београд: Институт за српски језик САНУ, 441–459.

Предложени коментор потписом потврђује да прихвата менторство на предложеној теми, а да је **број докторских дисертација** које су у процесу израде или одобрења на којима је тренутно ментор _____.

Датум прихватања коменторства:

27.2.2025.

Потпис предложеног
коментора

A. Maćanović

НАПОМЕНА КАНДИДАТА

/

Уз Пријаву кандидат прилаже:

1. попуњен образац **образложења** предлога теме докторске дисертације,
2. попуњен образац **биобиблиографије** кандидата,
ВАЖНА НАПОМЕНА: Сви кандидати који бране докторску дисертацију на Универзитету у Београду пре одбране морају имати један рад објављен или прихваћен за штампу у часопису са релевантне листе часописа у складу са прописима Универзитета у Београду.
3. пријаву докторске дисертације са образложењем и биобиблиографијом у електронском облику као Word документ (CD),
4. **потврду** да је стекао 120 ЕСПБ на ДАС,
5. оверену копију **дипломе о завршеним основним студијама**,
6. оверену копију **дипломе о завршеним мастер (или магистарским) студијама**,
7. **извод из матичне књиге рођених** са уписаним држављанством,
8. доказ о уплати трошкова пријављивања докторске дисертације.

Подносилац пријаве својим потписом потврђује да предложену тему није пријављивао на другој високошколској установи у земљи или иностранству.

Име и презиме кандидата:

Кристина Стаменковић

Број досијеа:

21044/д

Датум подношења пријаве:

27.2.2025.

Потпис кандидата

Кристина Стаменковић

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
теме докторске дисертације

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Кристина Стаменковић

Број досијеа:
21044/д

Радни наслов теме докторске дисертације

Књижевна терминологија код Срба у XVIII и првој половини XIX века

Научне области којима претежно припада тема докторске дисертације

Филолошке науке

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације

Српски језик, српска књижевност, србистика, наука о књижевности

Области истраживања којима припада тема докторске дисертације

Историја српскога књижевног језика, историја српске књижевности, терминологија, лексикологија, дериватологија, семантика

Предмет научног истраживања

У раду се описује и анализира терминолошки апарат из предстандардне епохе српскога језичког развоја заступљен у написима књижевноисторијског, књижевнокритичког, есејистичког, публицистичког карактера, у преписима, коментарима, предговорима и другим пропратним текстовима уз издања књижевних дела. С циљем да се прати и проблематизује рана, нестабилна терминологија науке о књижевности, која се у ово време и сама тек уздиже с нивоа рудиментарности, ексцерпирани су извори објављени између 1768. и 1847. године на рускословенском, славеносрпском, доситејевском и српскоме народном језику. Укупно 1073 јединице сачињавају инвентар терминолошког регистра који ће се у раду лексичко-семантички и деривацијски разложити, класификовати према критеријуму структуре, врсте речи, порекла, те сравнити са савременим књижевним терминосистемом.

Предмет испитивања је и лексичка, творбена и контактна синонимија у оквирима књижевне терминологије у датој епохи, али и вишезначност оних јединица које су, потекавши из општега лексичког фонда, претрпеле терминологизацију. На трагу полисемије специјалне лексике,¹ а да би се заокружила анализа целокупне филолошке терминологије у време језичког плурализма, осврнућемо се на јединице које су потврђене и у језикословном (в. Мачановић 2018б) и у књижевном терминосистему² с различитим значењима.

Основне хипотезе од којих се полази у планираном истраживању

Хипотетичко полазиште овога рада има две компоненте, међусобно испреплетене и неодвојиве: прва се односи на појединачне термилошке реализације, а друга на функционисање целокупног терминосистема. Основна хипотеза почива на историјској чињеници да је формирање књижевне, као и других терминологија у предстандардном периоду текло спонтано и стихијски, то јест, без разрађених научних параметара које би установило какво институционално чвориште.³

Претпоставља се стога да је специјална лексика коју подвргавамо анализи обележена индивидуализмима и вишечланим терминима (термилошким синтагмама), о чијој ће структури бити речи у синтези,⁴ а који се нису одржали до савременог стања, показавши се као неадекватни, непрецизни, па и неконцизни.⁵ Самим тим, нужно се намеће претпоставка да су полисемија и деривациона дисперзивност у грађи слабо присутне (исп. Бјелаковић 2017а: 20).

Умесном се показала и премиса да су именице најбројнија врста речи међу књижевним терминима, проистекла како из увида у досадашња истраживања овог поља (Бјелаковић 2017а; Мачановић 2018б; Бјелаковић 2022), тако из аксиоматичног поимања тежње да се појмовни апарат прецизном номинацијом лиши динамичности. Речју, лакше је перципирати и проучавати оно што је статично и не подлеже променама. Отуд потреба „да се фиксира, номинира, а у науци и дефинише специјална реалија” (Гортан-Премк² 2004: 118).

¹ Мада се моносемичност често наводи као један од основних захтева које термин мора задовољити да би га научно-стручна заједница усвојила, овај речнички слој, услед припадности „општем лексичком систему, [...] подлеже свим лексичким законитостима, па и тежњи ка полисемантичности” (Гортан-Премк² 2004: 119). Штавише, вишезначне су и саме лексеме *термин* и *терминологија* (Бугарски 2007: 75; Стаменковић 2022а: 46–47). Међутим, отпорност на развој секундарних значења термини углавном испољавају према метафоризацији, док су метонимијским преносом добијене вредности нешто фреквентније (Драгићевић 2007: 21).

² Одређење *терминосистем* користимо условно, с обзиром на то да у датом историјском тренутку не можемо рачунати са системношћу инвентара термилошких јединица. Уместо системског устројства, овде је много пре реч о неуређеном, произвољном скупу.

³ Тек почетком пете деценије 19. века, када се књижевнојезичка ситуација ближила финалним фазама србизације, основано је Друштво српске словесности, чији је један од најбитнијих задатака било конституисање термилошког апарата (називословља) – и то с изразито пуристичком струјом. О овом културно-историјском подухвату и његовом неуспешном исходу в. Грицкат 1964 и Бјелаковић 2017б.

⁴ Између осталог, обратићемо пажњу на положај зависних чланова термилошких синтагми у односу на њихов центар, с обзиром на учесталост постпонирања конгруентних атрибута (нпр. *ефекат комически*, *песносложеније драматическо*) и антепонирања падежних атрибута (нпр. *књижества својство*, *писанија род*), што се у савременом научном функционалном стилу сматра непожељним (исп. Стаменковић 2022а: 50–51).

⁵ Хелмут Фелбер и Герхард Будин, истакнути представници бечке школе терминологије, истичу да „термин треба да буде кратак, јер су предуги термини у супротности са економијом језика” (према Обућина 2011: 315).

Циљ истраживања и очекивани резултати

Упоредо са све интензивнијим напретком културне и научне мисли који је у позном 18. и првој половини 19. столећа захватао српску средину, сазрела су два кључна питања: експликација језичког узуса, те конституисање и стабилизација термилошког апарата. Конкуренција и коегзистенција имплицитно нормираних идиома,⁶ које су тада наступиле, учиниле су ову епоху најдинамичнијом у погледу лексичког иновирања.

У том светлу, примарни циљ дисертације јесте да се системски прикупи и опише књижевна термилошка лексика којом су располагали филолошки делатници пре конституисања књижевнојезичкога стандарда, што представља подлогу на чијим би се темељима могао саставити речник књижевних термина активних у освит науке о књижевности. Осим што би лексикографски расветлио филолошки значајан део славеносрпског речничког фонда, он би, придружен лексиконима савремене књижевне терминологије (РКТ; Поповић Т. ²2010), дијахронијски заокружио ову замашну област.

Исто тако, морају се сагледати развојни токови овог слоја терминологије и уочити законитости у њему, с обзиром на то да је и те како подложен варирању упркос круцијалним захтевима устаљености и недвосмислености, без којих се терминологија не може сматрати стабилном и, следствено томе, одговарајућом друштву на вишем развојном ступњу.

Теоријски оквир на који ће се истраживање ослањати

Као интегрални подскуп лексичког инвентара, термини су у оквиру њега изоловани својим особеностима, па чине својеврсну целину, привлачећи језикословце да анализирају њихове „специфичности у односу на друге делове лексикона” (Драгићевић 2010: 20). Тако се терминологија развија, пре свега, као област лингвистике. Да постоји читав комплекс релација којима су ова два поља свезана, сведочи то што наука о језику проучавању термина „прилази из угла својих дисциплина: у оквиру *језичке културе* терминима се приступа са становишта књижевнојезичке норме, [...] у оквиру *лексикологије* термини се описују са становишта лексичког система [...], а у *творби речи* термини су, као и остале речи, значајни из угла творбеног састава, начина грађења, продуктивности творбених модела” [курзивом истакла К. С.] (Левушкина/Јовановић 2018: 530). И, мада су се термилошка истраживања код нас интензивирала и почела систематизовати доста касније у односу на изучавање осталих лингвистичких (и филолошких) појава,⁷ први импулс релевантности таквог приступа осетио се још у време језичког плурализма – на прелазу из 18. у 19. век (Грицкат 1964). Тадашње садејство друштвеноисторијских чинилаца, које је у епицентру формирања термилошких система, означило је заокрет у научној парадигми захваљујући којем је терминологија касније добила своје место у лингвистици.

⁶ Под конкуренцијом норми подразумева се периодизационо одређење Никите Толстоја (2004: 162) према којем су непосредно до објављивања *Српског рјечника* (1818) у писаном изразу напоредо баштињена три идиома: „архаични 'славеносрпски', изразито руског типа; новаторски 'народносрпски' (простое сербское нарѣчје); и црквенословенски руског типа”. Ипак, доситејевски славеносрпски егзистирао је паралелно с Вуковом реформаторском делатношћу све до дубоко у 19. столеће.

⁷ Истински процват терминологије као научно утемељеног поља почео је онда кад су се за њен предмет заинтересовали лингвисти. Да би се то десило, неопходно је било „да термилошки корпус књижевног језика довољно нарасте, дакле да сама наука, струка и култура достигну одговарајући степен цивилизацијског развоја. Тај тренутак сазрео је око средине 20. века” (Левушкина/Јовановић 2018: 530).

Продуктивност научног рада која се одатле изродила директно кореспондира управо са сталним приливом термина – чињеницом да су термилошки системи права жаришта лексичког стварања. Једноставно, нови појмови, откривени посредством интелектуализације социјума, захтевају нова (пожељно, унификована и устаљена) имена,⁸ а то даље покреће аналитичке механизме. На овом трагу се последњих година интензивира акрибично лингвистичко испитивање термилошког апарата из касног 18. и 19. века (Бјелаковић 2017а; Мацановић 2018б; Бјелаковић 2022), раздобља у којем се наука тек кристалисала, а њен језички израз био обојен свим стереотипним барокним маркерима.

У овај контекст без изузетка се уклапају и најранији српски научни осврти на стање у књижевности, и народној и уметничкој.⁹ Анализа богате текстовне грађе коју су ондашњи културни посленици оставили дошла је на ред као логичан корак након испитаног метајезика ове епохе. Многострука библиографија која се већ бавила питањем српске књижевне терминологије (Бошковић Стули 1958; Дробњак 2008; Ероп 2010; Костић 1985; Костић 1989; Милошевић Ђорђевић 1974–1981; Полић 2023 и др.) ограничена је махом на савремено стање, те оскудева у дијахронијском приступу грађи из предстандардне епохе.

С тим у вези, наша грађа, која се протеже од времена Захарија Орфелина до новог књижевнојезичког обрасца на народној основи, испитује се и етимолошки (утврђујући порекло на основу ЕССЈ, Скок 1971–1974, Квјатковски 1966, СЈТ, Стијовић 1992, Мацановић 2018б) и синхронијски, при чему су као базичне референтне лексикографске публикације послужили *Rečnik književnih termina* (1986) Института за књижевност и уметност и истоимено дело Тање Поповић (²2010). Неизоставно су – што као допунски корпус, што као секундарна литература – консултовани и двотомна *Грађа за речник страних речи у предвуковском периоду* (Михајловић 1972–1974), *Посрбице од Орфелина до Вука* (Михајловић 1982–1984), *Књижевни појмовник Вука Караџића* (Костић 1987), РЈАЗУ, РСАНУ и *Азбучник српских средњовековних књижевних термина* (Трифунуовић ²1990).

Оквирни опис материјала који ће се користити и метода за његову анализу

Одабрани корпус је временски омеђен двома преломним годинама у српској културној историји: 1768. и 1847. Прва означава заматак публиковања текстова на славеносрпском језику, и то периодичног типа, отелотворен у венецијанском издању *Славеносрпског магазина* Захарије Орфелина, док је у потоњој граничној години (незванично) доказана функционална поливалентност српског језика на вернакуларној основи. Штампани у том временском одсечку, извори су хетерогени по функционалистичком карактеру и намени:¹⁰ строго научни,¹¹ критички, интерпретативни, полемички, филолошки, публицистички, епистоларни. Значајан део грађе отпада и на пропратне текстове уз издања књижевних дела (предговоре, коментаре, апендиксе).

⁸ Овоме у прилог не иде Вуков (1845: 15) предлог „да се друштво окани терминологије и измишљавања новијех ријечи, већ нека то чине професори сваки у својој науци, и списатељи сваки у својој потреби”.

⁹ У датом периоду, додуше, искључиво се активира терминологизовани придев *учен*, *-а*, *-о* наместо данас прихваћеног *уметнички*, *-а*, *-о* (нпр. *учена поезија*, *учени стихотворац*, *учено стихотворство*).

¹⁰ Обезбеђивање стилске и жанровске репрезентативности, али и друга деликатна питања која испливавају при формирању корпуса текстова на нестандартним идиомима размотрена су у Милановић 2017а и ОС 2017: 17.

¹¹ Реч је готово искључиво о чланцима из периодике који се, у духу класицистичке херметичности, баве проблематиком метричких образаца, испитујући (и, истакнимо – критикујући) архитектуру стиха и строфе. Ове ране покушаје да се римован поетски текст посматра кроз призму прозодијских законитости на високу раван научности уздигли су тек Милорад Павић (1979: 229–406) и, поготову, Леон Којен (1996).

Методолошки, корпусу се начелно приступа у складу с узоритим оквиром који је примењен у Мацановић 2018б. Спроведени су, наиме, следећи поступци: селекција корпуса, истовремена идентификација и ексцерпција термина, реконструкција номиналних и инфинитивних облика термиолошких реализација – ако су корпусу потврђени само они коси, класификација, транскрипција термина савременом српском ћирилицом,¹² анализа, компарација и контрастирање грађе са стањем у модерној науци о књижевности, синтеза, статистичка обрада.

ИЗВОРИ

- Берић 1829:** П[авао] Б[ерић], „Неколико речи о виђшнѣм кроју народни Србски песама”, *Сербскій љѣтописъ за годину 1829. Часть друга. Трошкомъ Матице Сербске, година V, књига 17*, 98–102.
- Берић 1830:** П[авао] Б[ерић], „О квантитету слогова у Славенском вообште и у србском воособ : Напоминање Господину Шаффарику”, *Сербскій љѣтописъ за годину 1830. Часть четверта. Трошкомъ Матице Сербске, година VI, књига 23*, 43–55.
- Богдановић 1838:** Адв. Богдановић, „Критика у миру”, *Љѣтописъ за годину 1838. Часть трећа. Трошкомъ Матице Сербске, година XII, књига 44*, 114–122.
- Богдановић 1839:** Адв. Богдановић, „Хуморъ у данашнѣмъ књижеству”, *Сербскій народный листъ за годину 1839. Изданъ Ѣеодоромъ Павловичъ, у Пешти, Писмены Юс. Баймела Ц. К. Привилегир. Примаціал. Острогонскогъ Књигопечателя*, 23–24.
- Бојић 1815:** *Памятникъ мужемъ у славеносербскомъ книжеству славнымъ, въ жертву признательности и благодаренія Лазаремъ Боичемъ, I. љѣта фѣлософѣи слышателемъ водруженъ. Первая часть.*
- Видаковић 1810:** „Предисловіе”, у: *Усамлений юноша, повѣсть нравоучителна отъ Милована Видаковича, наукъ любителя на Простому Діалекту Сербскомъ сочинѣна. Въ Будимѣ Градѣ, Писмены Кралевакаго Всеучилища Венгерскаго.*
- Видаковић 1812:** „Увѣщанія учащейся юности”, у: *Любовь къ молодой Муси сербской. Сочиненіе Милована Видаковича съ предложенными писмами, коя е съ Латинскогъ языка за юность своего рода на свой превео и посвятио Господару Константину Каулиціи кои за Печатаніе платити усердствова. Писмены Печатни всеучилища Пецаискаго.*
- Видаковић 1815:** М. Видаковичъ, „Отговоръ на крѣтїческу реценсію издану сверху книге Усамлений юноша у Сербски новина у числу 205, 206, и 208”, у: *О језику и књижевности I*, Сабрана дела Вука Карацића, књига дванаеста, Београд: Просвета, 1968, 314–318.
- Видаковић 1817:** „Предисловіе”, у: *Любомиръ у Елісіуму или Светозаръ и Драгиня, Моралная повѣсть сочинена Милованомъ Видаковичемъ, часть 2. Въ Будимѣ. Писмены Кралевак. Всеучилища Пецаискаго.*
- Видаковић 1823:** „Ко Благооотнымъ Читателемъ”, у: *Любомиръ у Елісіуму или Светозаръ и Драгиня, моралная повѣсть сочинена Милованомъ Видаковичемъ народнаго, Грекоун. Гвм. Новосадскаго профессоромъ, часть 3. Въ Будимѣ, Писмены Кралевак. Всеучилища Пецаиск.*
- Видаковић 1829:** „Благоразумни Читатели!”, у: *Сілоанъ и Милена, Сербкиня у Енглезкой, Повѣсть морална и за благочувствителна сердца романтически изображена изъ едне само чувене проповѣдке сочини Милованъ Видаковичъ Профессоръ. У Будиму, Писмены Кр. Всеучилища Пецаискаго.*
- Видаковић 1833:** „Предисловіе. Благоухотни читатели, и прелюбезна юности сербска!”, у: *Любезна сцена у веселомъ дворѣ Иве Загорице, романтическое сочиненіе Милована*

¹² Малобројни су извори штампани руском црквеном ћирилицом – тек 3,4%, док је већина од 87,6% на грађаници (остали су текстови писани реформисаним писмом). При преношењу свих графемских и орфографских карактеристика у стандардну српску фонему ослонили смо се на начела која постулирају Младеновић 1979 и Бјелаковић 2017а: 216–257. Ако пак транскрипција замагљује разлике у семантичким вредностима које аутори различитим графичким решењима имплицитно приписују терминима (нпр. *прѣвъ* ‘рефрен’ : *прѣвъ* ‘сонет’), то ће у раду бити посебно назначено.

Видаковича професора [...]. У Будимѣ, Писмени Крал. Всѣхъ лица Пештанскогѣ, XIII–XLVIII.

- Видаковић 1839:** „Благоохотни читатели!”, у: *Пѣснь цроическа о святомъ в. м. Георгію, на стихови сочинена Милованомъ Видаковичемъ. У Новомъ Саду, Писмени Пайла Јанковића, Ц. К. Типографа.*
- Видаковић 1841:** *Смѣсице нове. Новое разныхъ вещей сочиненіе Милована Видаковичъ. У Пешти, Печатанно Писмени Јосифа Баимела.*
- Вујић 1805а:** „Любезна Браћо и пріятели мои драгіи!”, у: *Любовная зависть чрезъ едне цѣпеле, една веселая игра у едномъ дѣйствию составлѣнна Іоакімомъ Вуичъ, въ Будимѣ, Писмени Кралевакаго Університета.*
- Вујић 1805б:** „Предисловіе”, у: *Руководство къ французскѣй грамматикѣ во употребленіе славеносербскія юности сочиненно Іоакімомъ Вуичъ, Французскаго и Італянскаго языка учителемъ въ Тріестѣ. Въ Будинѣ градѣ, Писмени Кралевакаго Всеучилища Пештанскаго.*
- Вук 1814а:** „Новине Сербске из царствующаго града Виенне от 2^{га} януарія 814 до 6: ферв. сдозволеніемъ его кес. кр. величества”, у: *О језику и књижевности I*, Сабрана дела Вука Караџића, књига дванаеста, Београд: Просвета, 1968, 13–20.
- Вук 1814б:** „Рецензіа (послана учредникомъ Нов. Серб. на употребленіе) о Книзи зовомой: Усамленный Юноша”, у: *О језику и књижевности I*, Сабрана дела Вука Караџића, књига дванаеста, Београд: Просвета, 1968, 125–131.
- Вук 1814–1815:** *Мала прстонародна славеносербска пјеснарица (1814) : Народна србска пјеснарица (1815)*, Сабрана дела Вука Караџића, књига прва, Београд: Просвета, 1964.
- Вук 1817а:** „Друга рецензіа Србска (учредничеству послана) Любомиръ у Елісіуму”, у: *О језику и књижевности I*, Сабрана дела Вука Караџића, књига дванаеста, Београд: Просвета, 1968, 143–176.
- Вук 1817б:** „Неколико ријечи о другомъ објављенију на третью часть Любомира у Елісіуму”, у: *О језику и књижевности II*, Сабрана дела Вука Караџића, књига тринаеста, Београд: Просвета, 1968, 15–17.
- Вук 1821:** *Народне српске приповијетке (1821) : Српске народне приповијетке (1853)*, Сабрана дела Вука Караџића, књига трећа, Београд: Просвета, 1988.
- Вук 1822а:** „Љубезни пријатељу!” [Писмо Вука Караџића Јернеју Копитару], у: *Преписка II (1822–1825)*, Сабрана дела Вука Караџића, књига двадесет прва, Београд: Просвета, 1988, 95–96.
- Вук 1822б:** „Љубезни и почитајѣми брете [sic!]!” [Писмо Вука Караџића Стефану Живковићу], у: *Преписка II (1822–1825)*, Сабрана дела Вука Караџића, књига двадесет прва, Београд: Просвета, 1988, 102–105.
- Вук 1825:** „О српскимъ календарима : Као предговор овој књизи”, у: *Даница 1826, 1827, 1828, 1829, 1834*, Сабрана дела Вука Караџића, књига осма, Београд: Просвета, 1969, 523–525.¹³
- Вук 1826:** „Одговор рускоме рецензенту”, у: *Даница 1826, 1827, 1828, 1829, 1834*, Сабрана дела Вука Караџића, књига осма, Београд: Просвета, 1969, 79–84.
- Вук 1829:** „Књижество србско”, у: *О језику и књижевности II*, Сабрана дела Вука Караџића, књига тринаеста, Београд: Просвета, 1968, 349–362.¹⁴
- Вук 1834:** „Писмо П. Б. Јосифу Миловуку о Матици српској”, у: *Даница 1826, 1827, 1828, 1829, 1834*, Сабрана дела Вука Караџића, књига осма, Београд: Просвета, 1969, 478–488.
- Вук 1844:** „Вуков одговор на лажи и опадање у Србскоме улаку”, у: *Историјски списи II*, Сабрана дела Вука Караџића, књига шеснаеста, Београд: Просвета, 1969, 13–38.
- Вук 1845:** „Ваше високородије, високопочитајѣми господине”, у: *Вука Стеф. Караџића и Саве Текелије Писма високопреосвещеноме господину Платону Атанацковићу, У Штампаріји Јерменскога манастира у Бечу*, 14–22.
- Дошеничић 1809:** „Предисловіе о пѣснотворству”, у: *Лирическа пѣня и еше друга за увеселеніе, сад найпре спѣвао на Сербски Іоан Атанасіев Дошеничи. Въ Будимѣ писмени Кралѣв. Унгарск. Університета.*

¹³ Текст није довршен нити објављен за Вукова живота. Чува се у Архиву САНУ (Павић 1969: 835).

¹⁴ О атрибуцији текста и околностима објављивања у *Банатском алманаху* Димитрија Тирола в. Павић 1969: 574–576.

- Драгосављевић 1826:** А[дам] Драгосавлѣвић, „Гласъ и вредноћа народны Сербски пѣсама”, *Лѣтопись за годину 1826, часть четверта, трошком Матице сербске, година II, часть 7*, 98–112.
- Драгосављевић 1827:** Адамъ Драгосавлѣвић, „Стара црквена књижевность”, *Лѣтопись за годину 1827, часть трећа, трошком Матице сербске, година III, часть 10*, 50–56.
- Живковић 1814:** „Народу сербском посвѣтена”, у: *Приключенія Телемака сина Улисева. Част I. Фенелоном, Архиепископом Камбрейским списана. С' Французскога преведена Стефаном Живковичем. У Виѣни. У печатни Г. Иоанна Шнирера.*
- Игњатовић 1834:** Библиотека образовања дѣце у приповедкама, баснама, позоришними играма ради побуђивања ко добродѣтели, и отварања од порока [...] скупљена и изложена трудом Моисея Игњатовића Новосадске Реалне школе Профессора. У Будиму, у Крал. Свеучилишта Унгарског Печатни.
- Јанковић 1787:** „Прологъ”, у: *Терговци, комедіа у три акта, приведена с' италіанскогъ изъ Карла Голдонини; Комедіа отъ Е. Јанковича студента медицине. У Лапсигу, у типографіи госп. Таибела.*
- Катанчић 1831:** [Матија Петар Катанчић], „Размери Иллирски (прев. из Катанчића, у Загребу, год. 1791.)”, *Лѣтопись за годину 1831. Часть перва. Трошкомъ Матице Сербске, година VII, књига 24*, 47–49.
- Кенгелац 1811:** „Предисловіе”, у: *Естествословіе Павломъ Кенгелцомъ Архімандритомъ С[вѣ]тоГеоргіевскимъ сочинено. Въ Бѣдинѣ градѣ, Писмены Кралевакаго Всеучилища Пештанскаго.*
- Магарашевић 1821:** „Любезни Пріятелю!” [Писмо Георгија Магарашевића Вуку Караџићу и Стефану Марковићу], у: *Преписка I (1811–1821)*, Сабрана дела Вука Караџића, књига двадесета, Београд: Просвета, 1987, 880–884.
- Магарашевић 1825:** „Знатниі списатели Руски, нарочно у изящной литературы”, *Сербске лѣтописи за год. 1825, перва частица, издана Георгіем Магарашевићем*, 150–156.
- Магарашевић 1829а:** Писма Досіоеа Обрадовича, скупіо и на свѣтъ издано Г. М. Пешта, трошкомъ Матице сербске. У печатни Кр. Университета Пештанскогъ.
- Магарашевић 1829б:** Толкованіе дѣла подъ именемъ „Зачатіе и истинно основаніе Матице Сербске по хронологическом разлогу вѣрно и некористно потомком написао Јосиф Миловук. У Будиму Граду Слов. кр. Университ. Пештанскогъ.
- Магарашевић 1829в:** Г[еоргије] М[агарашевић], „О књижевству сербском”, *Лѣтопись за годину 1829. Часть друга. Трошкомъ Матице Сербске, година V, часть 17*, 68–82.
- Магарашевић 1829г:** „Писма Филосерба о Сербской Литературы”, *Лѣтопись за годину 1829. Часть четверта. Трошкомъ Матице Сербске, година V, часть 19*, 83–105.
- Магарашевић 1830:** Духъ списанія Досіоевы, отъ Г[еоргија] М[агарашевића]. Пешта, Трошкомъ Матице Сербске, у Будиму, Писмены Кр. Всеучилища Пештанскогъ.
- Магарашевић 1834:** Г[еоргије] М[агарашевић], „Критическа примѣчанія на Сербску Пчелу Г. Павла Стаматовича”, *Лѣтопись за годину 1834. Часть втора. Трошкомъ Матице Сербске, година X, часть 37*, 164–176.
- Малетић 1846:** Критическій прегледъ наградамъ увѣнчаногъ дѣла „Краль Дечанскій” епосъ у 8 пѣсама, одъ Борђа Малетића. У Новомъ Саду, Печатано писменима I. Каулициј.
- Миланковић 1846:** [Урош Миланковић],¹⁵ „Књижество Србско”, *Србске Новине*, 101, Београд, 20. Децембра 1846, 413–414; *Србске Новине*, 102, Београд, 24. Децембра 1846, 415–416.
- Милованов 1833:** Луке Милованова Опытъ наставленья къ Србској Сличноречности и Слогоміеріу или Просоди. По новом правописања начину сматрајући на повод к новој весма нуждној Србској Писменици или Језиконауку списан 1810, издано за Вук Стеф. Караџић. У Бечу, у Штампарији Јерменскога манастира.
- Мркаљ 1821:** Писмо и две пјесне (Послане учредничеству.) С. М. изъ Далмације. У Виѣни, Додатакъ къ числу 32 Новина Сербски 1821.
- МХКМ:** Србска новина или Магазинъ за художество, књижество и моду, У Пешти, Писмены Јос. Баймела, 1838–1839.

¹⁵ Ауторство је експлицирано тек у ЗНК 1983: 347. Кандидат се на податку захваљује проф. др Ненаду Николићу, који је и указао на релевантност укључивања овог новинског чланка у корпус.

- Нешић 1834:** Бл. Г. Нешић, „Теорія лепы Художества (der Kunste)”, *Лѣтопись за годину 1834. Часть первая. Трошкомъ Матице Сербске, година X, часть 36*, 76–89.
- Обрадовић 1788:** „Предисловіе о баснахъ”, у: *Езопове и прочихъ разныхъ баснотворцевъ, съ различни езика на славеносербски езикъ преведене, [...] сербскою юности посвећене Басне, у Лайпсику, у Типографіи г. Іоанна Готлоба Еммануила Брайткопфа.*
- Обрадовић 1793:** *Собраніе разныхъ нравоучительныхъ вещей въ пользу и увеселеніе Досиоемъ Обрадовичемъ. Въ Виеннѣ, При Г. Стеф. Новаковичѣ.*
- Орфелин 1768:** *Славено-сербскій магазинъ, то есть собраніе разныхъ сочиненій и переводовъ, къ пользѣ и увеселенію служащихъ. Томъ первый. Часть 1. Въ Венеци, въ Типографіи Славено-Греческой благочестивой Димитрія теодосіева.*
- Павловић П. 1834:** Прев. Павловић, „Књижество хорватско одъ године 1820.”, *Лѣтопись за годину 1834. Часть первая. Трошкомъ Матице Сербске, година X, часть 36*, 1–19.
- Павловић Т. 1839а:** Теоdorf Павловић, „О народной поэзи Србаля”, *Новый Сербскій лѣтопись за год. 1839, часть втора, трошкомъ Матице сербске, година XIII, књига 47*, 19–44.
- Павловић Т. 1839б:** Теоdorf Павловић, „Исторія руссискогъ языка и књижества”, *Новый Сербскій лѣтопись за год. 1839, часть четверта, трошкомъ Матице сербске, година XIII, књига 49*, 71–103.
- Поповић Ј. 1839а:** Јоанъ С. Поповић, „Нешто о критики”, *Сербскій народный листъ за годину 1839. Издањ Теоdorfомъ Павловић, у Пешти, Писмены Јос. Баймела Ц. К. Привилегир. Примаціал. Острогонскогъ Књигопечателя*, 84–86.
- Поповић Ј. 1839б:** Јоанъ С. Поповић, „Јошѣ нешто на нешто о Критіки и нешто, на нешто Критіке”, *Сербскій народный листъ за годину 1839. Издањ Теоdorfомъ Павловић, у Пешти, Писмены Јос. Баймела Ц. К. Привилегир. Примаціал. Острогонскогъ Књигопечателя*, 146; 151–154; 159–162.
- Поповић Ј. 1839в:** Јоанъ С. Поповић, „Прегледъ и заключение распре на нешто о Критіки и нешто Критіке”, *Сербскій народный листъ за годину 1839. Издањ Теоdorfомъ Павловић, у Пешти, Писмены Јос. Баймела Ц. К. Привилегир. Примаціал. Острогонскогъ Књигопечателя*, 216–219.
- Поповић Ј. 1847а:** Јоанъ С. Поповић, „Разлози о назывословнымъ рѣчма”, *Гласникъ Дружства Србске Словесности, свезка I, у Београду, у Књигопечатни Княжества Србіе*, 9–16.
- Поповић Ј. 1847б:** Јоанъ С. Поповић, „О србскимъ рѣчма предѣльнымъ”, *Гласникъ Дружства Србске Словесности, свезка I, у Београду, у Књигопечатни Княжества Србіе*, 21–24.
- Поповић Ј. 1847в:** Јоанъ С. Поповић, „Стање србсконародногъ музеума”, *Гласникъ Дружства Србске Словесности, свезка I, у Београду, у Књигопечатни Княжества Србіе*, 238–247.
- Поповић Ј. 1847г:** Јоанъ С. Поповић, „Погледъ на славенскій књижевный животь”, *Гласникъ Дружства Србске Словесности, свезка I, у Београду, у Књигопечатни Княжества Србіе*, 21–24.
- Поповић К. 1839а:** Константинъ Поповић, „Нешто о критіки и нешто критіке”, *Сербскій народный листъ за годину 1839. Издањ Теоdorfомъ Павловић, у Пешти, Писмены Јос. Баймела Ц. К. Привилегир. Примаціал. Острогонскогъ Књигопечателя*, 110–114; 120–122; 133–136.
- Поповић К. 1839б:** Константинъ Поповић, „Прегледъ Гдна І. С. Поповићева нечега о Критіки и одговора на нешто критіке”, *Сербскій народный листъ за годину 1839. Издањ Теоdorfомъ Павловић, у Пешти, Писмены Јос. Баймела Ц. К. Привилегир. Примаціал. Острогонскогъ Књигопечателя*, 224–226; 229–231; 238–242.
- Поповић П. 1840:** П. А. П. „Србска матица. Лѣтопись. Пчела (Критически погледи)”, *Лѣтопись 1840. Часть трећа. Трошкомъ Матице Сербске, година XIV, часть 52*, 114–176.
- Севергин 1838:** Василе Севергинъ, „Слово похвално Михаилу Васильвичу Ломоносову говорено у Императорской руссійской академіи при годишнѣмъ торжественномъ нѣномъ собранію 1805. года”, *Лѣтопись за годину 1838. Часть трећа. Трошкомъ Матице Сербске, година XII, књига 44*, 10–56.
- СНП 1837:** „Позориште, народнѣ позориште, србско народнѣ позориште”, *Новии сербскій лѣтопись, част друга, у Пешти, Писмены Јос. Баймела Ц. К. Привилегир. Примаціал. Острогонскогъ Књигопечателя*, 1–25.
- Соларић 1804:** *Ключић у мое Землеописаніе, чрезъ неколика писма моему пріятелю Л. Н. Павломъ Соларичемъ. У Венецій, при г. Пани Теоdorfосіеву.*

- Соларих 1810:** *Поминакъ книжескій о Славеносербскомъ въ Млеткахъ Печатанію, [...] отъ Павла Соларича. Въ Млеткахъ. писмены, и иждивеніемъ ГрекоИллүріческе Печатнѣ Пане Θεοδοσία.*
- Соларих 1818:** „Предисловіе издательво”, у: Мезимаць Г. Досіеа Обрадовича, *Часть Втора Собранія разныхъ Нравоучительныхъ Вещей въ ползу и увеселеніе. По подлинному Рукопису Павломъ Соларичемъ изданъ. У Будиму. Изъ Печатнѣ Кралѣв. Мадѣар. Свеучилища.*
- Станимировић 1847:** „Беседа о нарочитомъ опредѣленію ученога човека, одъ Игњата Станимировића, Профессора при Лицеуму К. С.”, у: *Гласникъ Дружства Србске Словесности, свезка I, у Београду, у Книгопечатнѣ Княжества Србіе, 84–97.*
- Стејић 1836:** *Господине По Стаматовићу, Соединскій якомоћный Давіде! Dr. Јов. Стејић. /Одговор на критику П. Стаматовића објављену у „Српској пчели” поводом 4. свеске листа „Забаве за разум и срце”/.*
- Стојковић 1801:** А. Стойковичъ, „Намѣреніе Списателя”, у: *Арістидъ и Наталіа. Частица I, отъ А. Стойковича. Въ Будимѣ, Писмены Кралевскаго Університета.*
- Стојковић 1802:** [одговарајућа поглавља у:] *Сербскій секретаръ или Руководство како сочинявати различнѣйша писма по правиламъ добраго вкуса сочинень отъ Аванасіа Стойковича. Въ Будимѣ. Печатано писмены Кралев. Університета.*
- Суботић В. 1838:** *Василий Субботић Пресвітеръ, „Основы чисте естетике”, Новый Сербскій љѣтописъ за год. 1838, часть четверта, трошкомъ Матице сербске, година XII, књига 45, 1–35.*
- Суботић Ј. 1841:** *І. Субботићъ, „Нѣке мысли о томъ, како валя странна классическа стихотворна списанія преводити”, Новый Сербскій љѣтописъ за год. 1840, часть первая, трошкомъ Матице сербске, година XV, књига 54, 52–67.*
- Суботић Ј. 1843а:** *І. Субботићъ, „О гексаметру Русскомъ и Сербскомъ”, Сербскій љѣтописъ за год. 1843, трошкомъ Матице сербске, година XVII, књига 62, часть третья, 73–101.*
- Суботић Ј. 1843б:** *І. Субботићъ, „О нашемъ народномъ стіху”, Сербскій љѣтописъ за год. 1843, трошкомъ Матице сербске, година XVII, књига 63, часть четверта, 72–88.*
- Суботић Ј. 1844:** *І. Субботићъ, „О метрики народны сербски пѣсама”, Сербскій љѣтописъ за год. 1844, трошкомъ Матице сербске, година XVIII, књига 64, часть первая, 81–102; књига 65, часть втора, 48–67; књига 66, часть третья, 71–109.*
- Суботић Ј. 1845:** *Наука о србскомъ стихотворенію, Списана одъ Јоанна Субботића. Пешта, Трошкомъ Матице Сербске.*
- Суботић Ј. 1846:** *І. Субботићъ, „Нѣке черте изъ повѣстнице сербског књижества”, Љѣтописъ за годину 1846. Часть четверта. Трошкомъ Матице Сербске, година XX, књига 75, 104–124.*
- Суботић Ј. 1847:** *І. Субботићъ, „Нѣке черте изъ повѣстнице сербског књижества”, Љѣтописъ за годину 1847. Часть первая. Трошкомъ Матице Сербске, година XXI, књига 76, 91–108.*
- Трлајић 1793:** Г. Терлаичъ, „Увѣщаніе, представляющее Серблемъ причинопобужденіа къ присвоенію себѣ Славянскаго языка своего”, у: *Забавленіе единаго љѣтнаго утра или удивленіе естественнымъ красотамъ, въ Вієннѣ, при Благородномъ Г: Стефанѣ Новаковичѣ, 58–91.*
- Хаџић 1827:** [Предговор, у:] К. Ораџія Флакка *О стихотворству* књига – Q. *Horatii Flacci De Arte poetica* – кою с двояко на Србскій языкъ превео Милош Светић. У Вієни, Печатано код Г. Мартина Хрістіана Адолфа.
- Хаџић 1829:** [Јован] Х[аџић], „Слава сербски народны пѣсама”, *Љѣтописъ за годину 1826. Часть первая. Трошкомъ Матице Сербске, година V, књига 16, 140–163.*
- Хаџић 1839:** *Утукъ или Одговоръ на Одговоръ на Ситнице езиковслова, кои с печатанъ у Бечу у Штампариі Ерменскога Манастира, у Февруарію 1839. одъ В.С.К., одъ М. Светића. У Новомъ Саду, Писмены Павла Јанковића, Ц. К. Привил. Түпографа.*
- Хаџић 1844:** *Утукъ II или Одговоръ на Вуковъ Одговоръ на лажи и опаданъ у Србскомѣ Улаку печ. у Бечу 1844, одъ М. Светића. У Београду, печатано у Княжескосрбской типографіи.*

Оквирни план истраживања

Дисертација ће се, рачунајући и финална закључна разматрања, састојати од једанаест поглавља, која су даље хијерархијски разложена на потпоглавља. У уводу ћемо најпре прецизно дефинисати појам термина и терминологије као лингвистичке дисциплине, али и концепт књижевности као израза народног духа – општег и српског.¹⁶ Историјат проучавања књижевности, на којем почивају филолошке науке, изложићемо и на страни (превасходно у инословенским филологијама) и код нас. Напослетку, описаћемо предмет и циљеве рада, корпус екскерпираних текстова и контуре теоријско-методолошких поступака.

Друго поглавље ће се у првој подтачки бавити терминима за опште књижевне појмове: *књижевност*, *наука о књижевности*, *књижевна критика*, *књижевно дело*, при чему ће се посебна пажња усмерити на тројство *литература–књижевно–књижевност* и покушај да се издиференцирају значења која аутори приписују овим именовањима, с обзиром на упадљиво недоследну употребу и варирања на семантичком плану. Друга подтачка је посвећена терминима којима се именују посленици у сфери књижевности: књижевни ствараоци, књижевни критичари, версификатори, цензори.

У трећем поглављу биће речи о утемељеним називима трију књижевних родова (*епика*, *лирика*, *драма*) и двојства *поезија–проза* у спрези с усменом и уметничком књижевношћу, те оригиналном спрам преводне књижевности;¹⁷ док ће четврто разматрати разгранати систем термина за књижевне врсте.

Упркос неупитној релевантности периодизационих разграничења за изучавање књижевноисторијских мисаоних токова, коју је препознао још Стојан Новаковић 1867. године у првом, школском издању своје *Историје српске књижевности* (Иванић 2001: 378), у нашој грађи су сасвим малобројни термини који се тичу периодизације књижевности. Анализираћемо их у петом поглављу.

Наредни сегмент говориће о развијеној терминологији из сфере наративних поступака,¹⁸ приповедачких техника, елемената (композиције) књижевног текста, а термилошки микросистем типизираних средстава језичке изражајности оличених у стилским фигурама испитаћемо у седмом поглављу.

Осмо ће пак, због замашности лексике, бити подвојено. У њему ће се анализирати обилата версификацијска и метричка терминологија: најпре називи за основне појмове, а онда и за њихове типолошки уже вредности: врсте стиха, метра, строфе, риме.

¹⁶ Запитаности над идентитетом српске књижевности – који је, оцењује се у рецентној литератури, све сложенија и појмовно неухватљива „отворена прича” (Николић 2019: 461–507) – овај докторат је обавезан да се дотакне у уводним разматрањима паралелно с непреврелом књижевнојезичком ситуацијом из речене епохе.

¹⁷ Мада се на термилошкој равни стање читава сасвим маргинално (исп. РКТ, под *prevod*), преводи чине позамашан део класицистичког и сентименталистичког књижевног ткива, што је мода коју је зачео Доситеј Обрадовић. Понудио је читав преводилачки програм каснијим ствараоцима, који су „skoro pobožno ispunjavali njegove želje u pogledu knjiga koje je on naznačio da se prevedu, pa nije nimalo čudno što je cela naša prevodna književnost, a umnogome i originalna, koja je u većini slučajeva bila imitatorska, krenula tim pravcem. Uostalom, tu nije bio od značaja samo autoritet Dositejev, već i opšte raspoloženje našeg građanstva, kome je godila ta sentimentalna literatura” (Живковић 1985: 34). Стојан Новаковић (1867: 136) осуђује ове прве искорак оличене у преводилаштву, истакавши да се види „крајња сиротиња у свачему и праве књижевности ту још нема”.

¹⁸ Слојевит појмовни садржај термина *стил*, а нарочито слобода с којом се њиме служе арбитри из грађе приморавају нас да му приступимо и из језикословног и из угла науке о књижевности, али ћемо га за потребе иницијалне класификације сматрати свеукупношћу наративних поступака у књижевном тексту.

Терминима који се тичу естетике и естетских судова у контексту књижевности бави се девета тачка.¹⁹

Последњи сегмент пред синтезу посвећен је контактної синонимији, „појав[и] навођења два или, ређе, више синонима у линеарном низу и непосредном контакту” (Милановић 2013: 220), у оквиру књижевне терминологије. Запазили смо, наиме, 96 парова термилошких истозначница (или, чешће, преведеница), а они се реализују кроз следеће моделе:

- (1) интернационализам (германизам) – нпр. *алегорија* (*Allegorie*);
- (2) интернационализам (славенизам) – нпр. *афоризам* (*играчка мисал*);
- (3) интернационализам (србизам) – нпр. *бурлеско* (*шаљиво*) *дело*;
- (4) интернационализам (интернационализам) – нпр. *романс* (*romance*);
- (5) славенизам (интернационализам) – нпр. *вешество књижества* (*materia Literaturae*);
- (6) славенизам (германизам) – нпр. *путеписаније* (*Reisebeschreibungen*);
- (7) славенизам (славенизам) – нпр. *краткаја беседа* (*сказаније*);
- (8) србизам (германизам) – нпр. *стајаћа ријеч* (*poetisch*);
- (9) србизам (интернационализам) – нпр. *стих од еданаест слогова* (*Endecosyllabi*);
- (10) србизам (славенизам) – нпр. *чудно* (*вкусну истину превосходеће*) *делце*;
- (11) србизам (србизам) – нпр. *петљарија* (*заплет*).

Закључак ће синтетисати претходно речено, уз статистичку обраду грађе и скретање пажње на удео и конкуренцију форманата који учествују у творби пописаних термилошких јединица.

Прелиминарни списак стручне литературе

- Албијанић 2010:** Александар Албијанић, *Прилози о српском предвуковском књижевном језику*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике – Матица Српска – Вукова задужбина.
- Антонијевић/Павловић 2024:** Јована Антонијевић, Ана Марија Павловић, „Порекло контактних синонима у крагујевачком издању *Новина србских*”, у: *Савремена проучавања језика и књижевности : зборник радова са XV научног скупа младих филолога Србије*, 1, ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 27–35.
- Арсип²2009:** Ирена Арсип, *Дубровачки штампари и издавачи XIX века и њихова издања*, Бања Лука – Београд: Бесједа – Ars Libri.
- Бабић 2012:** Биљана Бабић, *Ортографске и језичке карактеристике у штампаним дјелима Павла Соларића*, Бања Лука: Филолошки факултет.
- Беговић 2024:** Катарина Беговић, „Руски уџбеници код Срба у 18. веку”, у: *Савремено проучавање српског језика и књижевности и других словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних : зборник реферата са XIX конгреса Савеза славистичких друштава Србије* 23–25. VIII 2023., ур. Рајна Драгићевић, Београд: Савез славистичких друштава Србије, 667–677.
- Бити²2000:** Vladimir Biti, *Pojmovnik suvremene književne i kulturne teorije*, Zagreb: Matica hrvatska.
- Бјелаковић 2017а:** Исидора Бјелаковић, *Терминологија код Срба у 18. и 19. веку (математичка географија и картографија)*, Нови Сад: Два пера.

¹⁹ Књижевност је, разуме се, нераскидиво везана с разним духовним областима и медијима, те су „kriterijumi izbora takvih ‘nečistih’ ili ‘mešovitih’ termina” (Поповић Т. ²2010: 9) измицали нашим напорима да их експлицитно дефинишемо, будући да је неретко чак и у контексту тешко разлучити је ли реч употребљена у термилошком значењу. У том смислу смо само оно што се евидентно сматра и књижевном појавом у естетици уврстили у грађу.

- Бјелаковић 2017б:** Исидора Бјелаковић, „Друштво српске словесности и проблем израде терминологије”, у: *Књижевност и језик у Друштву српске словесности*, ур. Злата Бојовић, Београд: Српска академија наука и уметности, 61–76.
- Бјелаковић 2021:** Исидора Бјелаковић, „Теоријско-методолошки аспекти проучавања славеносрпског језика”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 50/1, 27–36.
- Бјелаковић 2022:** Исидора Бјелаковић, *Терминологија у књижевним језицима Срба XVIII и XIX века (астрономија)*, Нови Сад: Матица српска.
- Бјелаковић/Суботић 2011:** Исидора Бјелаковић, Љиљана Суботић, „Концепција дијахронијског термилошког речника”, у: *Лексикологија, ономастика, синтакса : зборник у част Гордани Вуковић*, ур. Владислава Ружић, Слободан Павловић, Нови Сад: Филозофски факултет, 149–162.
- Бошковић Стули 1958:** Маја Bošković Stulli, „О terminologiji hrvatskosrpske narodne pripovijetke”, у: *Treći kongres folklorista Jugoslavije*, ур. Miodrag S. Lalević, Cetinje, 127–148.
- Бугарски 2007:** Ranko Bugarski, *Lingvistika u primeni*, Beograd: Čigoja štampa.
- Гортан-Премк 2004:** Даринка Гортан-Премк, *Полисемија и организација лексичког система у српском језику*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Грицкат 1964:** Ирена Грицкат, „Покушаји стварања српске научне терминологије средином прошлог века”, *Наш језик*, 14/2–3, 131–140.
- Грицкат 1988:** Ирена Грицкат, „Проблеми описне лексикографије : приступна академска беседа одржана на Свечаном скупу Српске академије наука и уметности”, *Глас САНУ*, 352, 7–13.
- Деретић 1979:** Јован Деретић, *Алманаси Вуковог доба*, Београд: Институт за књижевност и уметност – Вук Караџић.
- Деретић 2007:** Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, Београд: Sezam book.
- Дешић 2017:** Милорад Дешић, „Специјална лексика и полисемија”, у: *Словенска терминологија данас*, ур. Предраг Пипер, Владан Јовановић, Београд: Српска академија наука и уметности – Институт за српски језик, 407–416.
- Добрашиновић 1976:** Голуб Добрашиновић, *Вукова објављенија*, Београд: Вуков и Доситејево музеј.
- Драгићевић 2010:** Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, Београд: Завод за уџбенике.
- Драгићевић 2017:** Рајна Драгићевић, „Улога Друштва српске словесности у развоју српске лексиколошке и лексикографске мисли”, у: *Књижевност и језик у Друштву српске словесности*, ур. Злата Бојовић, Београд: Српска академија наука и уметности, 47–59.
- Драгићевић 2018:** Рајна Драгићевић, *Српска лексика у прошлости и данас*, Нови Сад: Матица српска.
- Дробњак 2008:** Dragana Drobnyak, „Književni termini francuskog porekla u srpskom jeziku”, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, XXXIII–2, 427–440.
- Дудок 1996:** Мирослав Дудок, „Термин и текст”, у: *Стандардизација терминологије*, ур. Богић Шћепановић, Београд: Српска академија наука и уметности, 17–20.
- Ерор 2010:** Gvozden Eror, *Književna terminologija i domen komparatistike*, Pančevo – Beograd: Mali Nemo – Institut za književnost i umetnost.
- ЕССЈ:** *Этимологический словарь славянских языков*, 1–41, Москва: Российская академия наук – Институт русского языка, 1974–.
- Живковић 1957:** Dragiša Živković, *Počeci srpske književne kritike (1817–1860)*, Beograd: Izdavačko preduzeće „Rad”.
- ЗНК 1983:** *Заснивање националне критике, Српска књижевна критика 2*, прир. Драгиша Живковић, Нови Сад – Београд: Матица српска – Институт за књижевност и уметност.
- Зорић 2018а:** Милена Зорић, *Славенизми у раним драмама Јована Стерије Поповића*, Нови Сад: Матица српска.
- Зорић 2018б:** Милена Зорић, „Речник славеносрпског језика – могућности за даља истраживања”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 47/1, 251–258.
- Иванић 2001:** Душан Иванић, „Народност, припадност, изворност (Историја српске књижевности у тумачењу Стојана Новаковића)”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, XLIX/3, 377–399.
- Иванић 2011:** Душан Иванић, „Аспекти дијахроног проучавања јужнословенских књижевности”, у: *Језик, књижевност, култура : зборник радова Новици Петковићу у спомен*, ур. Јован

- Делић, Александар Јовановић, Београд: Институт за књижевност и уметност, Филолошки факултет, 507–516.
- Ивић 1980:** Павле Ивић, „Развој терминологије у језику средњовековних Срба : приступна академска беседа одржана на Свечаном скупу Српске академије наука и уметности 9. 10. 1979.”, *Глас САНУ*, 325, 63–70.
- Ивић² 1986:** Павле Ивић, *Српски народ и његов језик*, Београд: Српска књижевна задруга.
- Ивић 1998:** Павле Ивић, *Преглед историје српског језика*, Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
- Ивић/Кашић 1981:** Павле Ивић, Јован Кашић, „О језику код Срба у раздобљу од 1804. до 1878”, у: *Историја српског народа*, VI/2, Београд: Српска књижевна задруга, 311–380.
- Јакшић 1927:** Гргур Јакшић, *Европа и васкрс Србије (1804–1834)*, Београд: Графички институт „Народна мисао” АД.
- Јеремић 1974:** Драган Јеремић, *Мерила раних мерилаца*, Врњачка бања: Замак културе.
- Јовановић 2016:** Владан Јовановић, „Терминографија и сродне дисциплине (из угла српске и словенске лингвистике)”, у: *Лексикологија и лексикографија у светлу савремених приступа*, ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић, Београд: Институт за српски језик САНУ, 261–272.
- Јовићевић 2007:** Татјана Јовићевић, *Српски историјски роман XIX века*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
- Кашић 1968:** Јован Кашић, *Језик Милована Видаковића*, Нови Сад: Филозофски факултет.
- Кашић 2007:** Јован Кашић, „Стеријин рад на књижевној терминологији”, у: *Јован Стерија Поповић 1806–1856–2006*, ур. Љубомир Симовић, Београд: Српска академија наука и уметности, 695–703.
- Квјатковски 1966:** Александр Павлович Квјатковский, *Поэтический словарь*, Москва: Издательство „Советская энциклопедия”.
- Којен 1996:** Леон Којен, *Студије о српском стиху*, Нови Сад – Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
- Костић 1985:** Ђорђе С. Костић, „Грађа за речник књижевних назива у *Новинама српским* (А–М)”, *Књижевна историја*, 69–70, 163–207.
- Костић 1987:** Ђорђе С. Костић, *Књижевни појмовник Вука Караџића*, Београд: Народна књига.
- Костић 1989:** Ђорђе С. Костић, „Књижевна терминологија у *Латинско-српском речнику* Димитрија Исајловића”, у: *Античке студије код Срба : зборник радова са научног скупа одржаног 3–4. јуна 1987. године*, ур. Радован Самарцић, Београд: Балканолошки институт САНУ, 123–136.
- Кречмер 2021:** Anna Kretschmer, „О проучавању предстандардне српске писмености (методолошка запажања)”, *Славистика*, XXV/1, 106–118.
- Крњевић 1986:** Hatidža Krnjević, *Lirski istočnici : iz istorije i poetike lirske narodne poezije*, Beograd – Podgorica: BIGZ – Jedinstvo.
- Крњевић 2021:** Хатица Крњевић, „Вуков однос према песмама ’на међи’”, у: *Вук у Трипићу : О Вуку Караџићу на Научном састанку слависта у Вукове дане (1971–2021)*, ур. Бошко Сувајцић, Александар Милановић, Драгана Мршевић-Радовић, Београд – Лозница: Филолошки факултет – Центар за културу „Вук Караџић”.
- КТ 1933:** *Књижевна терминологија, Средњошколска терминологија и номенклатура 1/2*, Београд : Министарство просвете Краљевине Југославије.
- Куна 1970:** Herta Kuna, *Jezičke karakteristike književnih djela Dositeja Obradovića*, Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Лазаревић ди Ђакомо 2015:** Персида Лазаревић ди Ђакомо, *У Доситејевог кругу : Доситеј Обрадовић и икотско просветитељство*, Београд: Задужбина Доситеј Обрадовић.
- Левушкина/Јовановић 2018:** Ружица Левушкина, Владан Јовановић, „Терминолошки речници на српском језику и у српској лингвистици крајем 20. и почетком 21. века”, у: *Словјанске терминологије краја XX – почетку XXI століть : Колективна монографія членів Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славістів*, ур. Викторія Іващенко, Київ: Видавництво Жнець, 529–543.
- Маројевић 1996:** Радмило Маројевић, „Аутохтоно, позајмљено и интернационално у српској терминологији”, у: *Стандардизација терминологије*, ур. Богић Шћепановић, Београд: Српска академија наука и уметности, 49–52.

- Младеновић 1979:** Александар Младеновић, „Напомене о транскрипцији и критичком издавању старих српских текстова из XVIII и XIX века”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XXII/2, 95–129.
- Младеновић 1987:** Александар Младеновић, „Улога рускословенског језика у формирању српског књижевног језика новијег времена”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XXX/2, 45–64.
- Младеновић 1988:** Александар Младеновић, „Стеријина схватања о термилошком речнику и грађанској ћирилици”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XXXI/1, 137–143.
- Младеновић 1989:** Александар Младеновић, *Славеносрпски језик*, Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада
- Младеновић 2008:** Александар Младеновић, *Историја српског језика : одабрани радови*, Београд: Чигоја штампа.
- Морије 1981:** Henri Morier, *Dictionnaire de poétique et de rhétorique*, Paris: Presses universitaires de France.
- Недељков 2012:** Љиљана Недељков, „Место вишечланих лексичких јединица у лексикону и граматикама српског језика”, у: *Творба речи и њени ресурси у словенским језицима : зборник радова са четрнаесте међународне конференције Комисије за творбу речи при Међународном комитету слависта*, ур. Рајна Драгићевић, Београд: Филолошки факултет, 675–688.
- Николић 2010:** Ненад Николић, *Меандри просвећености : неколико лица српске књижевности XVIII и XIX века*, Београд: Службени гласник.
- Николић 2019:** Ненад Николић, *Идентитет српске књижевности : прича о књижевноисторијској идеји*, Београд: Српска књижевна задруга – Партенон.
- Новаковић 1867:** Стојан Новаковић, *Историја српске књижевности : преглед угађан за школску употребу*, Београд: Државна штампарија.
- Обућина 2011:** Предраг Обућина, „Вуков граматички терминосистем и савремени граматички метајезик”. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 40/1, 313–327.
- ОС 2017:** *Речник славеносрпског језика : огледна свеска*, прир. Исидора Бјелаковић, Ивана Цветковић Теофиловић, Александар Милановић, Нови Сад: Матица српска.
- Павић 1969:** Милорад Павић, „’Забавник’ Вука Караџића”, у: *Даница 1826, 1827, 1828, 1829, 1834*, прир. Милорад Павић, Сабрана дела Вука Караџића, књига осма, Београд: Просвета, 535–635.
- Павић 1979:** Милорад Павић, *Историја српске књижевности класицизма и предромантизма : класицизам*, Београд: Полит.
- Павић 1985:** Милорад Павић, *Историја, стил и стил : језичко памћење и песнички облик II*, Нови Сад: Матица српска.
- Палавестра 2008:** Предраг Палавестра, *Историја српске књижевне критике 1768–2007, Том I*, Нови Сад: Матица српска.
- Париповић Крчмар 2024:** Сања Париповић Крчмар, „Поетолошки појмовник – термилошко одређење, грађа, функционалност”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, LXXII/1, 93–104.
- Пендел 2012:** Ljudmila Pendelj, „Fonetska analiza dubletnih oblika reči poreklom iz grčkog i latinskog jezika u Građi za rečnik stranih reči u predvukovskom periodu I–II Velimira Mihajlovića (II deo)”, *Interkulturalnost : časopis za podsticanje i afirmaciju interkulturalne komunikacije*, 4, Novi Sad, 164–195.
- Перуничкић 1973:** Бранко Перуничкић, *Друштво српске словесности (1841–1864)*, Београд: Српска академија наука и уметности.
- Пети 1980:** Mirko Peti, „Terminologizacija”, *Rasprave : časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 6–7/1, 227–238.
- Пијановић 2022:** Петар Пијановић, *Српска култура у XVIII и XIX веку*, Нови Сад: Матица српска.
- Полић 2023:** Страхиња Полић, „Поема – термилошки и(ли) концептуални генолошки проблем?”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, 71/1, 119–140.
- Поповић П. 1939:** Павле Поповић, *Расправе и чланци*, Београд: Српска књижевна задруга.
- Поповић П. 2000:** Павле Поповић, *Милован Видаковић*, Сабрана дела Павла Поповића, књига VII, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

- Поповић Т. 2010:** Тања Поповић, *Rečnik književnih termina*, Beograd: Logos Art.
- Радић 2001:** Првослав Радић, *Турски суфикси у српском језику (са освртом на стање на македонском и бугарском)*, Београд: Институт за српски језик САНУ.
- Ристић 1983:** Стана Ристић, „Морфема *-тељ* у комбинацији са другим суфиксним морфемама”, *Наш језик*, XXVI/1, 6–24.
- РЈАЗУ:** *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1880–1976.
- РКТ:** *Rečnik književnih termina*, Institut za književnost i umetnost, ur. Dragiša Živković, Beograd: Nolit, 1986.
- РМС:** *Речник српскохрватског књижевног језика*, I–VI, Нови Сад – Загреб: Матица српска – Матица хрватска, 1967–1976.
- РСАНУ:** *Речник српскохрватског књижевног и народног језика Српске академије наука и уметности*, Београд: Институт за српски језик САНУ, 1959–.
- Русло 1968:** Jean Rousselot, *Dictionnaire de la poésie française contemporaine*, Paris: Larousse.
- Савковић 2018:** Нада Савковић, „Речи новосковане и друге у речнику Дошеновићеве *Численице*”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, 66/2, 422–444.
- Самарџија 2011:** Снежана Самарџија, *Облици усмене прозе : појмовник*, Београд: Службени гласник.
- Симеон 1969:** Rikard Simeon, *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva, I–II*, Zagreb: Matica hrvatska.
- Скерлић 1914:** Јован Скерлић, *Историја нове српске књижевности*, Београд: Издавачка књижарница С. Б. Цвијановића.
- Скерлић 1923:** Јован Скерлић, *Српска књижевност у XVIII веку*, Београд: Издавачка књижарница „Напредак”.
- Скок 1971–1974:** Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–IV, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.
- СЛТ:** *Литературная энциклопедия : Словарь литературных терминов в двух томах*, под редакцией Н. Бродского и пр., Москва – Ленинград: Л. Д. Френкель, 1925.
- Солар 2005:** Milivoj Solar, *Teorija književnosti*, Zagreb: Školska knjiga.
- Стакић 2019:** Милан Стакић, „Именички суфикс *-ство* у српском језику”, *Српски језик*, XXIV, 357–373.
- Стаменковић 2022а:** Кристина Стаменковић, „Методички приступ терминологији на лингвистичкој секцији у средњој школи”, *Методички видици*, 13, 41–60.
- Стаменковић 2022б:** Кристина Стаменковић, „Статус партиципа у српским граматикама из прве половине 19. века”, *Прилози проучавању језика*, 53, 93–111.
- Стаменковић 2023:** Кристина Стаменковић, „’Илиризми’ у речнику уз француску граматiku Јоакима Вујића (1805)”, *Књижевност и језик*, LXX/2, 351–362.
- Стевановић 1987:** Михаило Стевановић, *Вук у своме и нашем времену*, Нови Сад: Матица српска.
- Стефановић 2019:** Мирјана Стефановић, „Просветитељство на међи? (Павле Поповић – Доситеј Обрадовић – Јован Скерлић)”, у: *Периодизација нове српске књижевности : поводом 150. годишњице рођења Павла Поповића*, ур. Злата Бојовић, Београд: Српска академија наука и уметности, 115–124.
- Стијовић 1992:** Светозар Стијовић, *Славенизми у Његошевим песничким делима*, Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
- Стојановић 1924:** Љуб[омир] Стојановић, *Живот и рад Вука Стеф. Караџића*, Београд: Штампарија Графичког завода „Макарије”.
- Стошић 2006:** Љиљана Стошић, *Српска уметност 1690–1740*, Београд: Балканолошки институт САНУ.
- Толстој 2004:** Никита Иљич Толстој, *Студије и чланци из историје српског књижевног језика*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Вукова задужбина – Матица српска.
- Трифунровић 1990:** Ђорђе Трифунровић, *Азбучник српских средњовековних књижевних термина*, Београд: Нолит.
- Турри 1900:** Vittorio Turri, *Dizionario storico manuale della letteratura italiana*, Torino: Stamperia Reale di G. B. Paravia e Comp.
- Ћорић 1982:** Божо Ћорић, *Моциони суфикси у српскохрватском језику*, Београд: Филолошки факултет.

- Ћорић 2008:** Божо Ћорић, *Творба именица у српском језику*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
- Ћорић 2009:** Божо Ћорић, *Лингвомаргиналије*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
- ЂРК 1999:** *Ћирилске рукописне књиге Библиотеке Матице српске, 7 : Акатисти. Стихологије. Богородичници*, ред. Вера Јерковић, Нови Сад: Библиотека Матице српске, 104–111.
- Унбегаун 1995:** Борис Унбегаун, *Почеци књижевног језика код Срба*, Београд – Нови Сад: Вукова задужбина – Матица српска – Орфелин.
- Херити 1983:** Питер Херити, *Књижевни језик Емануила Јанковића*, Нови Сад: Матица српска.
- Херити 1999:** Питер Херити, *Језичка разматрања*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Вукова задужбина – Матица српска.
- Џејтлин 1977:** Раља Михайловна Џејтлин, *Лексика старославјанског језика*, Москва: Наука.
- Шипка 2006:** Danko Šipka, *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Novi Sad: Matica srpska.
- Штасни 2010:** Гордана Штасни, „Књижевни термини у *Посрбицама од Орфелина до Вука*”, у: *На почецима српске филологије : Сало дебелог јера либо азбукопротрес Саве Мркаља (1810–2010)*, прир. Гордана Илић Марковић, Ана Кречмер, Милош Окука, Берлин: Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, 81–102.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

БИОБИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА
за пријаву теме докторске дисертације

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Кристина Стаменковић

Број досијеа:
21044/д

Радни наслов теме докторске дисертације

Књижевна терминологија код Срба у XVIII и првој половини XIX века

Биографија кандидата

Кристина Н. Стаменковић рођена је 4. августа 1995. године у Београду. Основне студије на Групи за српски језик и књижевност Филолошког факултета Универзитета у Београду завршила је 2019. године. Мастер академске студије на модулу *Српски језик – теорија и настава* на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима окончала је наредне године с просечном оценом 10,00 одбравивши рад *Статус партиципâ у српским граматикама из прве половине 19. века* пред комисијом коју су чинили проф. др Александар Милановић (ментор) и доц. др Катарина Беговић (члан).

Од јануара 2021. године запослена је као лектор и редактор у недељнику *Политикин забавник*. Хонорарно је, од августа 2024. године, ангажована у издавачкој кући *Голконда* као преводилац стрипских албума са француског језика. Обавила је део коректорских послова на регистру фототипског издања *Пословица Ђуре Даничића* Међународног славистичког центра. Учествовала је на II научној конференцији за младе истраживаче и докторанде *Савремени токови у изучавању језика, књижевности и културе*.

Говори француски, енглески и шпански језик; служи се руским.

Списак објављених научних и стручних радова кандидата

Стаменковић 2022а: Кристина Стаменковић, „Методички приступ терминологији на лингвистичкој секцији у средњој школи”, *Методички видици*, 13, 41–60.

Стаменковић 2022б: Кристина Стаменковић, „Статус партиципâ у српским граматикама из прве половине 19. века”, *Прилози проучавању језика*, 53, 93–111.

Стаменковић 2023: Кристина Стаменковић, „’Илиризми’ у речнику уз француску граматiku Јоакима Вујића (1805)”, *Књижевност и језик*, LXX/2, 351–362.

Деловодни број:			
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ			
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ			
ПРИМЉЕНО:		09-04-2025	
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
	426/3		

КАТЕДРА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК СА ЈУЖНОСЛОВЕНСКИМ ЈЕЗИЦИМА

ПРЕДЛОГ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
мр Кристина Стаменковић

Број досијеа:
2021/30044

Радни наслов теме докторске дисертације

Књижевна терминологија код Срба у XVIII и првој половини XIX века

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације

Српски језик, српска књижевност, србистика, наука о књижевности

Предлог ментора докторске дисертације

др Александар Милановић, редовни професор, и Ана Мацановић, научни сарадник

1) Катедра за српски језик са јужнословенским језицима је **САГЛАСНА са предложеном темом докторске дисертације и предлогом ментора** и предлаже Већу докторских академских студија Филолошког факултета да усвоји наведени састав Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости предлога теме докторске дисертације.

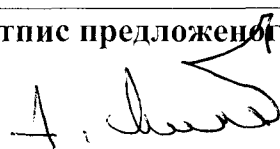
2) Катедра за _____ је **САГЛАСНА са предложеном темом докторске дисертације уз промену предложеног ментора**, за шта је кандидат дао сагласност која се налази у прилогу, и предлаже Већу докторских академских студија Филолошког факултета да усвоји наведени састав Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости предлога теме докторске дисертације.

3) Катедра је закључила да предложена тема **не припада ужој научној области** која се изучава на Катедри и Пријаву теме на разматрање упућује Катедри за _____, која у року од 30 дана треба Већу докторских академских студија Филолошког факултета, преко Архиве, да упути предлог састава Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

Управник Катедре

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА И ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

МЕНТОР	
Име и презиме:	Александар Милановић
Звање:	Редовни професор
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Српски језик
Ако предложени ментор није на листи ментора Филолошког факултета, испуњеност услова за ментора потврђује се приложеном табелом из акредитације (m_tabela). Квалификације за менторство предложене теме се потврђују радовима из области којој припада предложена тема дисертације (најмање 5 радова).	
1. Милановић 2002: Александар Милановић, „Терминолошки проблеми у области историје српског књижевног језика”, <i>Научни састанак слависта у Вукове дане</i>, 32/3, 295–304.	
2. Милановић 2010: Александар Милановић, <i>Кратка историја српског књижевног језика</i>, Београд: Завод за уџбенике.	
3. Милановић 2013: Александар Милановић, <i>Језик весма полезан</i>, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.	
4. Милановић 2016: Александар Милановић, <i>Језик Јована Суботића</i>, Београд: Чигоја штампа – Филолошки факултет.	
5. Милановић 2019: Александар Милановић, <i>Вуков век</i>, Београд: Чигоја штампа.	
Предложени ментор својим потписом потврђује да прихвата менторство предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања менторства:	Потпис предложеног ментора*

КОМЕНТОР	
Име и презиме:	Ана Мацановић
Звање:	Научни сарадник
Факултет или институција:	Институт за српски језик САНУ
Ужа област научноистраживачког рада:	Српски језик
Ако предложени ментор није на листи ментора Филолошког факултета, испуњеност услова за ментора потврђује се приложеном табелом из акредитације (<i>m_tabela</i>). Квалификације за менторство предложене теме се потврђују радовима из области којој припада предложена тема дисертације (најмање 5 радова).	
1. Ранђеловић 2014: Ана Ранђеловић, „Маргинализација у језикословној терминологији код Срба у 19. веку”, <i>Зборник са научне конференције Језик, књижевност, маргинализација</i>, Ниш: Филозофски факултет, 471–486.	
2. Ранђеловић 2016: Ана Ранђеловић, „Називање, дефинисање и класификација непроменљивих врста речи у србистичким граматикама из 19. века”, <i>Српски језик</i>, XXI, 469–493.	
3. Мацановић 2017: Ана Мацановић, „Лингвистичка терминологија Саве Мркаља”, <i>Српски језик</i>, XXII, 501–517.	
4. Мацановић 2018: Ана Мацановић, <i>Српска језикословна терминологија у 19. веку</i>, Институт за српски језик САНУ.	
5. Мацановић 2021: Ана Мацановић, „Лексикографска обрада вишечланих лексичких јединица у Речнику славеносрпског језика”, у: <i>Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема</i>, ур. С. Ристић, И. Лазић Коњик, Н. Ивановић, Београд: Институт за српски језик САНУ, 441–459.	
Предложени ментор својим потписом потврђује да прихвата менторство предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања коменторства:	Потпис предложеног коментора*
24. 1. 2025.	

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ И 1. ЧЛАН

Име и презиме:	Исидора Бјелаковић
Звање:	Редовни професор
Факултет или институција:	Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду
Ужа област научноистраживачког рада:	Српски језик

Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се **приложеном табелом из акредитације (*d_tabela*)** или **библиографијом** из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.

1. Бјелаковић 2008: Исидора Бјелаковић, *Партиципски пасив у књижевном језику код Срба у XIX веку*, Нови Сад: Филозофски факултет.

2. Бјелаковић 2017: Исидора Бјелаковић, *Терминологија код Срба у 18. и 19. веку (математичка географија и картографија)*, Нови Сад: Два пера.

3. Бјелаковић 2022: Исидора Бјелаковић, *Терминологија у књижевним језицима Срба XVIII и XIX века (астрономија)*, Нови Сад: Матица српска.

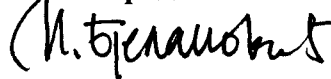
4. Бјелаковић 2023: Исидора Бјелаковић, „Теоријско-методолошке поставке будућег речника. Историјска лексикографија српског језика” (ур. Ј. Грковић-Мејџор, И. Бјелаковић, М. Курешевић; Н. Сад: САНУ – Огранак, Матица српска, 2021), *Трибина библиотеке САНУ*, година XI, број 11, Београд: САНУ, 215–219.

5. Бјелаковић 2024: Исидора Бјелаковић, „Структура Речника славеносрпског језика (с освртом на профил будућег корисника)”, у: *Лексикографски сусрети 1. Модерни речници у функцији просечнога корисника: стари проблеми, савремени правци и нови изазови* (Тематски зборник радова с међународнога научног скупа, одржаног од 27. до 29. маја 2024. на Филолошком факултету Универзитета у Београду), Саша Марјановић (ур.), Београд: Филолошки факултет, 297–304.

Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.

Датум прихватања чланства:

Потпис предложеног члана Комисије*

ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме:	Ненад Николић
Звање:	Редовни професор
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Српска књижевност
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се приложеном табелом из акредитације (<i>d_tabela</i>) или библиографијом из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1. Николић 2004: Ненад Николић, <i>Кастриране јуноше: Жеља и приповедање у романима Милована Видаковића</i> , Нови Сад: Матица српска.	
2. Николић 2010: Ненад Николић, <i>Меандри просвећености: Неколико лица српске књижевности XVIII и XIX века</i> , Београд: Службени гласник.	
3. Николић 2013: Ненад Николић, <i>Геометрија прошлости: Књижевна историја Јована Деретића</i> , Београд: Службени гласник.	
4. Николић 2015: Ненад Николић, <i>Проблеми савремене књижевне историје: Критичка пролегомена за обнову националних књижевности и њихових историја</i> , Нови Сад: Академска књига.	
5. Николић 2019: Ненад Николић, <i>Идентитет српске књижевности : прича о књижевноисторијској идеји</i> , Београд: Српска књижевна задруга – Партедон.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства:	Потпис предложеног члана Комисије*

ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме:	Катарина Беговић
Звање:	Доцент
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Српски језик
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се приложеном табелом из акредитације (<i>d_tabela</i>) или библиографијом из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1. Беговић 2019 [2020]: Катарина Беговић, „Ко је јарац живодерац? (Морућа интерпретација у оквирима етномитологије)”, у <i>Percepcia nadprirodzena vo frazeologiji (Slavofraz 2019)</i>, Bratislava: Univerzita Komenskeho v Bratislave, 55–62.	
2. Беговић 2021: Катарина Беговић, „Утицај лексичке антонимије на развој терминолошких синтагми са компонентом <i>мртав</i> у српскоме језику”, <i>Научни састанак слависта у Вукове дане</i>, 50/1, 265–277.	
3. Беговић 2022: Катарина Беговић, „Полисемија и теорија прототипа у дијахронијској перспективи. Полисемантичка структура лексеме <i>бес</i>”, <i>Студије српске и словенске XXVII</i>, 299–324.	
4. Беговић 2024: Катарина Беговић, „Постоји ли историјска фразеологија у србистици”, <i>Научни састанак слависта у Вукове дане</i>, 53/1, 121–130.	
5. Беговић 2024: Катарина Беговић, „Руски уџбеници код Срба у 18. веку”, у: <i>Савремено проучавање српског језика и књижевности и других словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних</i> (Зборник реферата са XIX конгреса Савеза славистичких друштава Србије, 23–25. VIII 2023), Београд: Савез славистичких друштава Србије, 667–677.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства:	Потпис предложеног члана Комисије* <i>Катарина Беговић</i>

На основу чланова 46 и 76 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, чланова 33 и 35 Закона о високом образовању и члана 2 Правилника о Већу докторских студија Филолошког факултета, Веће докторских студија Филолошког факултета на VI редовној (електронској) седници одржаној од 13. до 15. маја 2025. године, донело је

ОДЛУКУ

I

Даје се сагласност на пријаву теме, предлог чланова комисије, као и предлог ментора за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације, коју је поднела мср Кристина Стаменковић, бр. досијеа 2021/30044.

II

Одлуку о сагласности на пријаву теме, предлог чланова комисије и предлог ментора за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације доставити Наставно-научном већу Филолошког факултета на усвајање.

Председник Већа докторских студија
Филолошког факултета

Проф. др Веран Станојевић

Доставити:

- Наставно-научном већу,
- Председнику Већа докторских студија,
- Центру за докторске студије,
- Архиви.